

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lukiokoulutuksen laatustrategia ja laadukas oppiminen

Johtaja Tiina Silander
Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasta

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muuttuva toimintaympäristö

Syntyvyys kaikkien aikojen matalimmalla tasolla

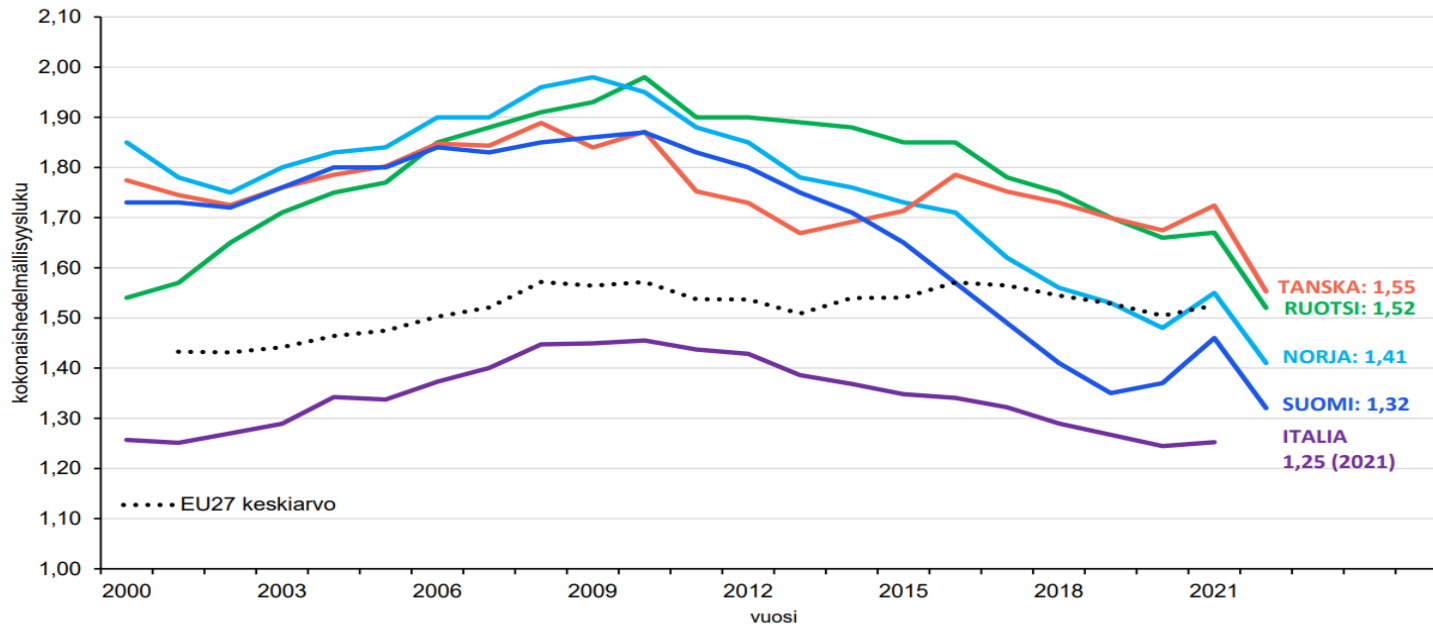
Rapo 2023

- Ennakkotilaston mukaan syntyneitä koko vuotena: 44 933
  - Viimeksi määrällisesti tätä vähemmän syntyi lapsia v. 1868, jos sivuutetaan nälkävuodet, niin v. 1838
- Kokonaishedelmällisyysluku: **1,32** (mittaushistorian matalin luku, v. 1776 alkaen)
  - Edellinen ennätys vuodelta 2019: 1,35
  - Kokonaishedelmällisyysluku: Laskennallinen lasten määrä, jonka naiset elinaikanaan keskimäärin synnyttäisivät, mikäli laskentahetken syntyvyyden taso jäisi vallitsevaksi
- Samaan aikaan elinajanodote lyheni Suomessa eniten yli 60 vuoteen
  - Kuolleisuus otti Suomessa takapakkia lähes vuosikymmenen

Syntyvyys kv- vertailussa

Rapo 2023

Syntyvyys Pohjoismaissa, EU27-keskiarvo ja Italia 2000–2022*

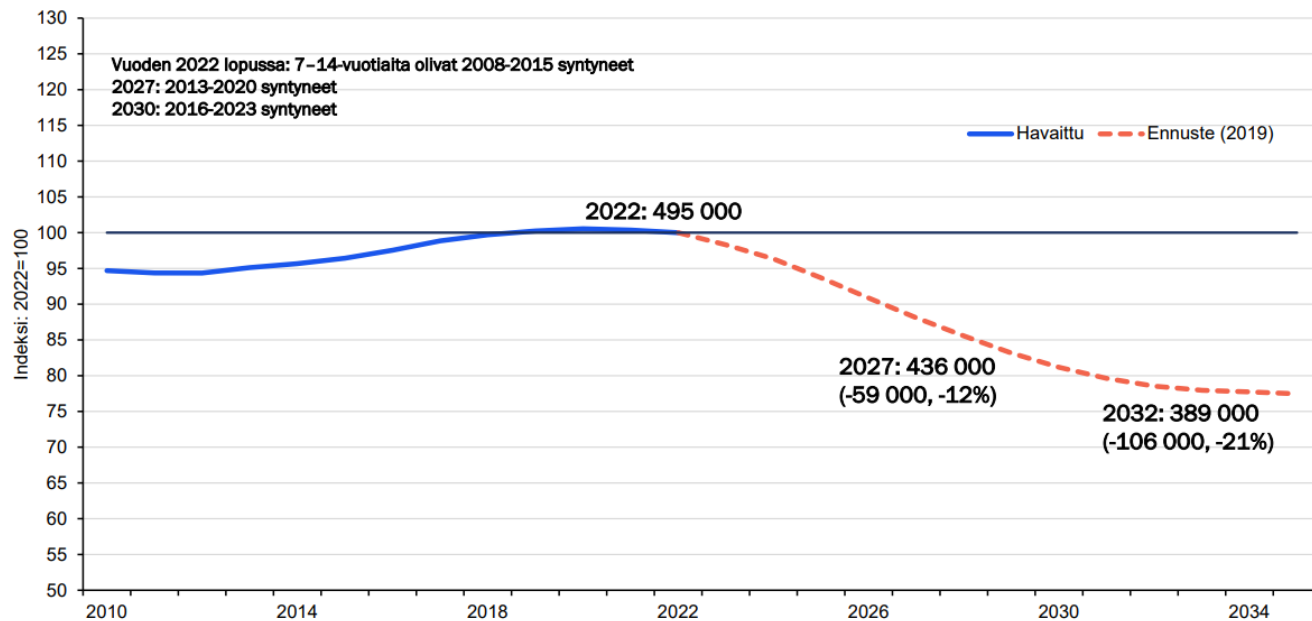

Lähde: Tilastokeskus, Pohjoismaiset tilastovirastot, Eurostat

Lasten määrän kehitys

Rapo 2023

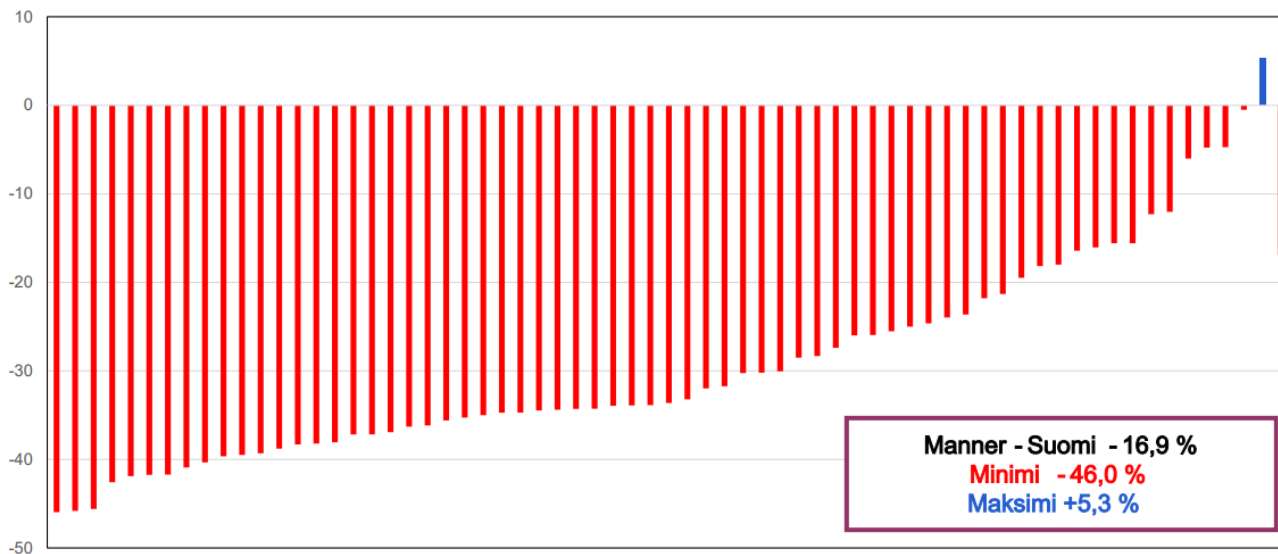
7–14-vuotiaiden määrä 2010–2022* ja ennuste 2023–2035
(indeksi 2022=100)

Toisen asteen ikäluokan muutoksesta / Värri & Kallio-Savela

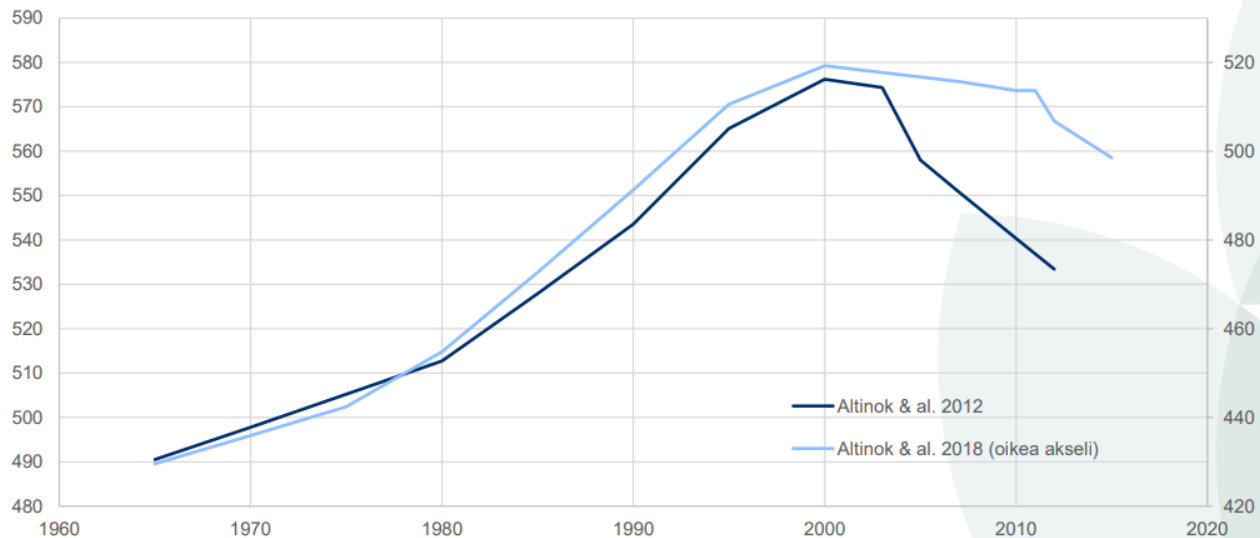
16-vuotiaiden määrän muutos 2021–2036

16-vuotiaiden ikäluokan koon muutos (%) 2021 –2036 Manner-Suomessa
seutukunnittain Tilastokeskuksen ennusteen 30.9.2021 mukaan.

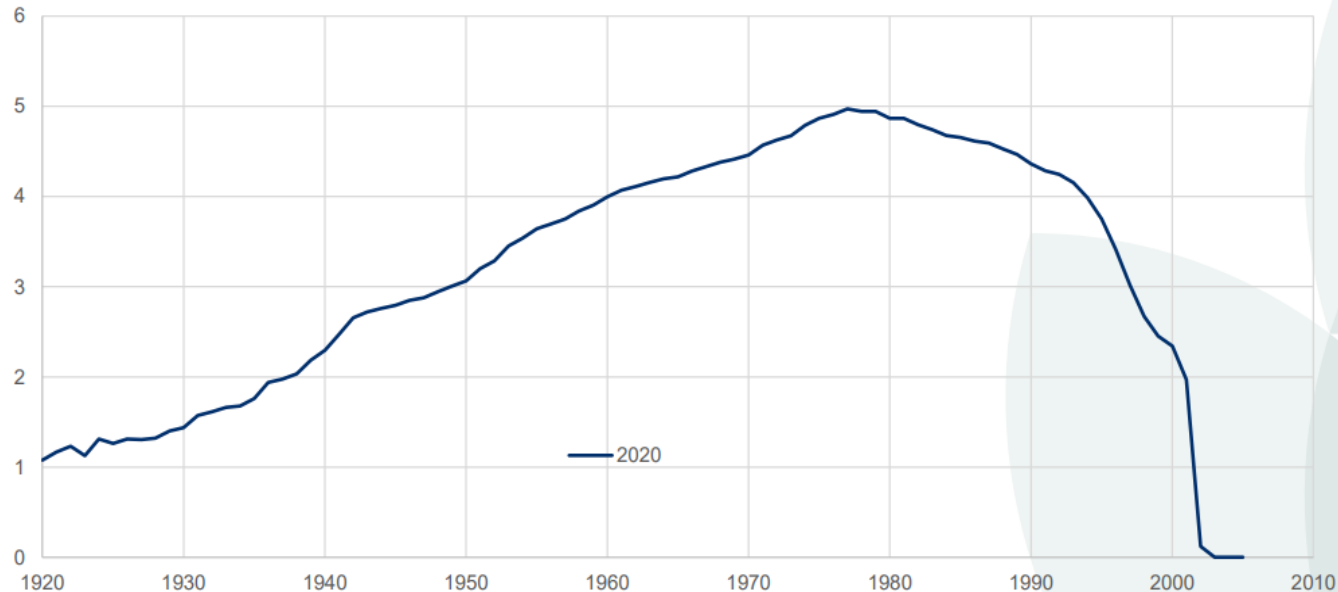
Osaamis- ja koulutustaso

Nuorten osaaminen kokonaisuutena

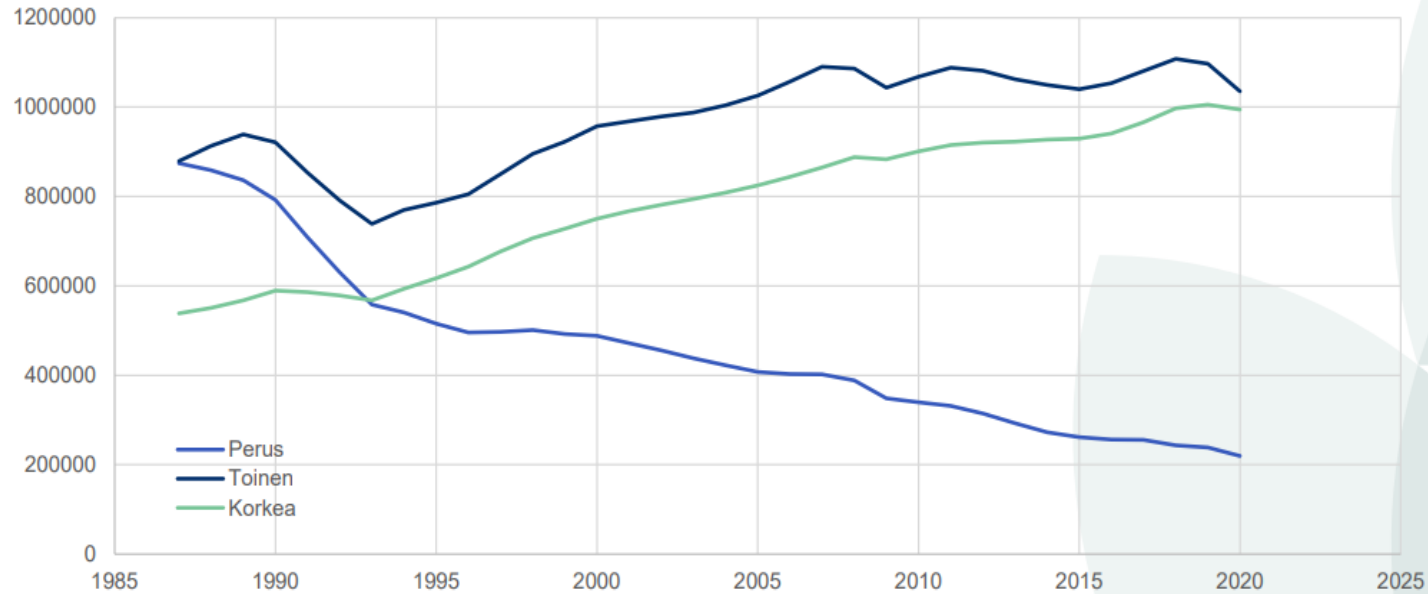

Koulutustason pitkä nousu ja lyhyempi lasku

(koulutustasomittain syntymävuosittain)

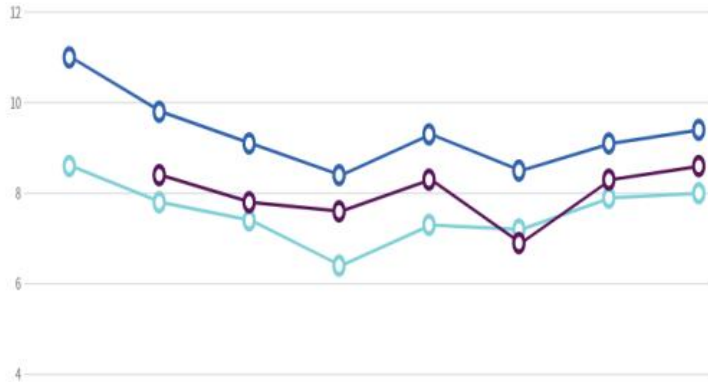
Työllisyyden kehitys

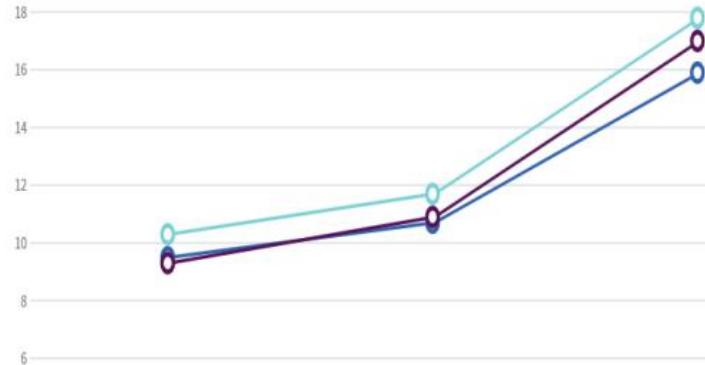

Sosiaaliset suhteet (Ktk)

Ei yhtään läheistä ystävää 2006-2021

Yksinäisyys 2017-2021

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus (Ktk)

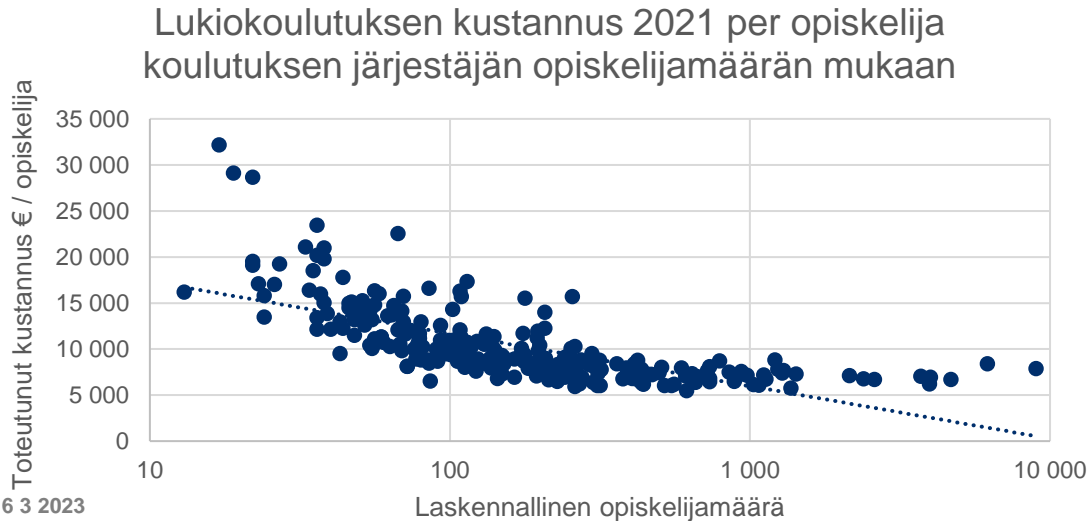

Nuoret, palautuminen ja resilienssi

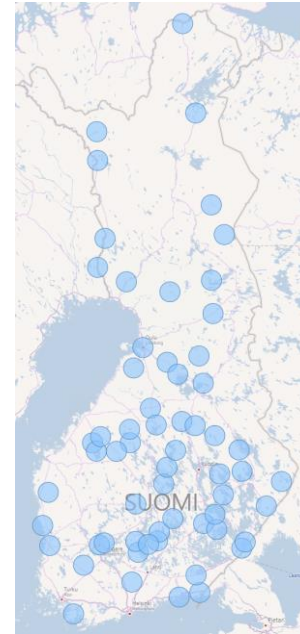
- Resilienssi ei ole vain yksilön ominaisuus, vaan muodostuu myös saatavilla olevasta tuesta.
  - Antti Kivijärvi, Nuorisotutkimusseura

Lukiokoulutuksen kustannukset

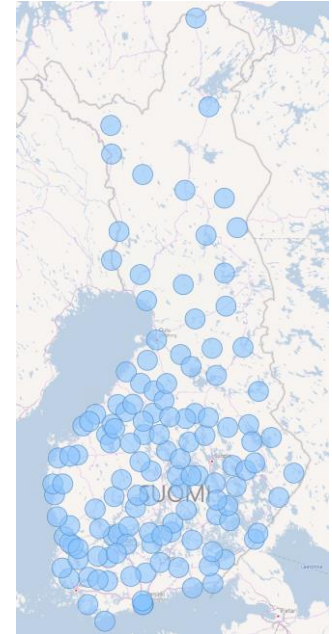
- Vuonna 2021 lukiokoulutuksen järjestäjien toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 117 miljoonaa euroa valtionosuusrahoitusta suuremmat, mikä vastaa opiskelijaa kohden 1 169 euroa Kaikkiaan lukiokoulutuksessa opiskelijaa kohden oli 7 809 euroa ja rahoitus 6 639 euroa
- Koulutuksen järjestäjän koon ja opiskelijakohtaisen kustannuksen välillä on nähtävissä selkeä yhteys Keskimäärin yksikkökustannus oli noin 5 000 euroa suurempi niillä koulutuksen järjestäjillä, joiden opiskelijamäärä oli alle 200 kuin niillä, joiden opiskelijamäärä oli yli 200

Lukiokoulutuksen järjestäjät, joilla alle 100 opiskelijaa (yht. 60)

Lukiokoulutuksen järjestäjät, joilla alle 200 opiskelijaa (yht. 131)

Lukiokoulutuksen tilanne

- Hajanainen järjestäjäverkko, jossa on runsaasti pieniä koulutuksen järjestäjiä ja lukioita.
- Kevään 2023 yhteishaussa 164 lukioon oli alle 50 hakijaa ja 28 lukioon alle 10.
- Ensisijaisten hakijoiden määrä ylitti aloituspaikkojen määrän 77 lukiossa ja alitti 264 lukiossa. Ensisijaiset paikat ja hakijat menivät tasan 5 lukiossa.
- Väestökehitys tarkoittaa, että monesta lukiosta vähenevät opiskelijat lähivuosina.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lukiokoulutuksen laatustrategia

Laatustrategia

- pitkäjänteisen laadun kehittämisen työväline.
- määrittää lukiokoulutuksen laadunhallinnalle sekä sen johtamiselle valtakunnalliset ja yhdensuuntaiset periaatteet.
- keskiössä opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvistaminen sekä lukioyhteisön hyvinvointi.
  - arvovalinta perustuu lukiokoulutuksen tehtävään opiskelijan kasvun ja oppimisen tukemisessa
- koulutuksen järjestäjä vastaa toimeenpanosta ja toteuttamisen tavoista.

Laatutekijät

- liittyvät toiminnan rakenteisiin, prosesseihin tai tuloksiin.
- vaatimustaso määrittyy mm. lainsäädännöstä ja opetussuunnitelman perusteista. Koulutuksen järjestäjä asettaa yksityiskohtaisempia tavoitteita oman toimintansa kehittämiseksi.
- saavuttamisesta saadaan tietoa prosessikuvauksilla, itsearvioinneilla, vertaisarvioinnein tai ulkopuolisen arvioinnin avulla.
- laatutekijät:
  - Laadukas oppiminen
  - Hyvinvointi ja osallisuus
  - Kehittyvä toimintakulttuuri
  - Saavutettava lukiokoulutus

Laadukas oppiminen

- opiskelijan aktiivinen toiminta
- vuorovaikutus muiden kanssa
- yksilöllinen ja yhteisöllinen prosessi
- oppiaineiden tavoitteet
- oppimisen taitojen kehittäminen ja kehittyminen
- pedagoginen suunnittelutyö
- tutkimustiedon hyödyntäminen

Laadukas oppiminen

- Yksilölliset opintoja koskevat valinnat
  - Yhteistyö, henkilökohtainen opintosuunnitelma
- Ohjaus ja sen käytänteet
  - kelpoisten opettajien ja ohjaajien tuki
  - prosessit kunnossa, hyödynnetään digitaalisuutta
  - ohjaussuunnitelma toimii ohjaustyön arvioinnin ja kehittämisen välineenä

Yhteenvetona /KTL

- Ohjauksen määrällinen saatavuus ja opiskelijoiden kokema riittävyys ovat pääosin hyvällä tasolla. Opintojen alkuvaiheessa yksilöohjaus on vahvuus sekä lukioissa että ammatillisissa oppilaitoksissa.
- Opiskelijoiden kokemuksen mukaan ohjauksen tarjonta painottui hyvin vahvasti perinteiseen kasvokkain tapahtuvaan ohjaukseen
- Ohjauksen ammattilaisten valitsemat työmuodot ja tavat toteuttaa ohjausta vaikuttavat suoraan ohjauksen tarjontaan ja sitä kautta saatavuuteen. Ohjauksen saatavuutta on mahdollista tehostaa yhdistelemällä paremmin erilaisia työmuotoja, kuten henkilökohtaisia keskusteluja, ryhmäohjausta ja ohjauksen opintokokonaisuuksia.
- Teknologian mahdollisuuksia tulisi hyödyntää systemaattisemmin ohjauksen monikanavaisen saatavuuden edistämiseksi.

Laadukas oppiminen

- Oppimisen tuki ja erityisopetus
  - erityisopetus ja sen prosessit ovat kunnossa
  - oppimisen tuen prosessit kunnossa ja kuvattu
- Monipuoliset oppimisympäristöt
  - kyky toimia aktiivisesti digitaalisissa oppimisympäristöissä
  - korkealaatuiset oppimateriaalit, digitaaliset oppimisympäristöt
- Oppimista tukevat arviointikäytännöt